

دروغگویی زیر پوست شهر ریشه می‌دواند

این روزها اگر نگاهی به فامیل‌ها و دوستان ببندازید، خواهید دید نسل جوان حتی در خانواده‌هایی که تا هفت نسل قبل‌شان هم حرفی از جدایی در آن نبوده...

سلامت نیوز: این روزها اگر نگاهی به فامیل‌ها و دوستان ببندازید، خواهید دید نسل جوان حتی در خانواده‌هایی که تا هفت نسل قبل‌شان هم حرفی از جدایی در آن نبوده، با معضلی به نام طلاق دست و پنجه نرم می‌کنند. کمتر خانواده‌ای را هم می‌توانید پیدا کنید که با وجود تحصیلات عالی در میان نسل جوان، یکی، دو جوان بیکار در آن نباشد. اما مشاهدات این‌چنینی را در کنار وعده‌های مکرر مسئولان و آمار ارقام اعلام شده توسط آنها بگذارید. آمارهایی که هر چند وقت یک‌بار از زبان مسئولان دولتی اعلام می‌شود یا خبر از کاهش میزان طلاق دارد و افزایش ازدواج، یا ارقامی دهان‌پرکن از ایجاد فرصت‌های شغلی است.

به گزارش سلامت نیوز به نقل از تهران امروز؛ به نظر می‌رسد مشاهدات و آمارها یکسو و هماهنگ نیستند. کارشناسان می‌گویند به همین دلیل است که نه تنها دیگر مردم هرآنچه را از زبان دولتمردان می‌شنوند، بی‌کم و کاستی نمی‌پذیرند بلکه چنین رفتارهایی سبب شده تا باب ریاکاری و دروغگویی در جامعه باز شود تا آنجا که انگار افراد در جامعه ایرانی باور کرده‌اند که همه دروغ می‌گویند مگر آنکه خلافش ثابت شود! اقداماتی که نه منطق آن را می‌پذیرد و نه فرهنگ هزاران ساله مردم ایران با آن سازگار است! همسایه به همسایه دروغ می‌گوید و راننده به مسافر! اما این همه ماجرا نیست.

پای دروغ و ریا حتی به خانواده‌های ایرانی نیز باز شده و بنیان این نهاد مقدس را به لرزه درآورده است. دکتر افسر افشار نادری استاد دانشگاه جامعه شناس و دکترای مدیریت فرهنگی معتقد است که &#171؛ این روزها پیامدهای دروغگویی کاملاً در جامعه ایرانی محسوس است. افراد به یکدیگر بی‌اعتماد هستند و دچار از خود بیگانگی شده‌اند. &#171؛ به گفته افشار نادری این روزها افراد جامعه ایرانی هستند اما خود را متعلق به جامعه نمی‌دانند و به سوی فردگرایی تمایل پیدا کرده‌اند. آنها در هر کاری تنها افزایش سود خود را مدنظر قرار می‌دهند و این ترتیب جامعه ایرانی درگیر معضلی شده است به نام بی‌اعتمادی اجتماعی که منجر به از بین رفتن سرمایه‌های اجتماعی می‌شود.

دروغگویی مسئولان، توجیه سیاسی نشود

شاید برای شما هم پیش آمده باشد. در کوچه و خیابان یا حتی اتوبوس و تاکسی، در حالی که فردی با تلفن همراه صحبت می‌کند و به فرد دیگری که آنسوی خط است می‌گوید در فلان میدان یا خیابان هستم در حالی که فاصله آن محل تا مکان کنونی او کیلومترهاست.

دکتر سعید خراطها آسیب‌شناس و مدرس دانشگاه درباره باب شدن دروغ در جامعه به تهران امروز می‌گوید: &#171؛ جامعه‌پذیری فرآیندی است که طی آن هنجارها و ارزش‌های اجتماعی و سپس قانون و قواعد اجتماعی به افراد منتقل می‌شود اما در شرایطی که در جامعه ارزش‌ها و هنجارهای متضاد و متعارض وجود داشته باشد فرآیند جامعه‌پذیری دچار اختلال می‌شود.

در این شرایط خوبی و بدی با هم تداخل پیدا می‌کنند و ارزش‌ها و متعاقب آن، قانون اعتبار خود را از دست می‌دهد، رفتار افراد در جلوه‌های مختلفی از قانون فاصله می‌گیرد و سرگشتگی در نظام هنجاری و حتی بی‌هنجاری در جامعه شیوع می‌یابد. فریبکاری و دروغگویی به عنوان عملی ناشایست توسط مسئولی با توجیه سیاسی‌کاری یا عناوین دیگر بدون مجازات و بازخواست باقی می‌ماند و حتی از این بابت، سودی نصیب فرد فریبکار می‌شود. به همین دلیل راستی و صداقت به عنوان یک ارزش، دچار شکست و تعارض می‌شود و حتی دیده می‌شود که دروغ و فریب ضرورت پیدا می‌کند و کم‌کم به عنوان ارزش درمی‌آید. &#171؛

او ادامه می‌دهد: &#171؛ در چنین جامعه‌ای شرایط به گونه‌ای است که مردم با وجود همه تلاش‌ها به اهداف مشروع خودشان نمی‌رسند، اما عده‌ای با تلاش اندک با عبور از قوانین به منافع دست می‌یابند. برای مثال آنها پایگاه‌ها و جایگاه‌های علمی و مدیریتی

را حتی از طریق مدارك جعلی یا سرقت علمی از آن خود کرده و منزلت اجتماعی کسب می‌کنند. چنین اقدامی سبب می‌شود تا جعل مدرک يك ارزش محسوب شود و نتیجه آن فرو ریختن اخلاق در علم است. در چنین شرایطی افراد در برابر تشخیص باید‌ها و نباید‌ها دچار سردرگمی و تعارض می‌شوند. در این وضعیت نظام تربیتی شامل نهادهای رسمی و غیررسمی در آموزه‌های خود دچار تردید شده و فرآیند جامعه‌پذیری دچار اختلال و تغییر می‌شود.؛

به راستگویی پاداش اختصاص دهید، نه دروغگویی!

دکتر افشار نادری نیز این عقیده را تایید می‌کند. او در گفت‌وگو با تهران امروز معتقد است که &#171؛ دروغ همیشه از سطح کلان جامعه به سمت خرد کشیده می‌شود. وقتی در جامعه‌ای دیده می‌شود که شك و شبهه درباره مدرک تحصیلی فلان مدیر وجود دارد اما با آن برخورد نمی‌شود، بدون شك دیگران هم با خود می‌گویند چنین اقدامی، برخوردی به دنبال ندارد و به سمت دروغ کشیده می‌شوند. اما اگر دروغگو در هر پست و مسندی مجازات می‌شد، امروز ما شاهد دروغگویی در سطوح خرد جامعه؛ آن هم به این گستردگی نبودیم. بسیار دیده شده است که مسئولان دولتی وعده‌هایی داده‌اند اما به آن عمل نکرده‌اند، بدون شك چنین برخوردهایی در ممانعت از راستگویی افراد جامعه در سطح خرد موثر است.؛

به گفته این استاد دانشگاه &#171؛ هرچه در جامعه کارکرد داشته باشد، جامعه به استقبال آن می‌رود و سپس جزئی از فرهنگ خواهد شد اگر امروز دروغ، ریا و پنهان کاری رواج یافته یعنی جزئی از فرهنگ ما شده است بنابراین در جامعه کارکرد دارد.؛ او ادامه می‌دهد: &#171؛ غیر از این هم نیست. چون در بسیاری موارد اگر راست گفته شود کار مردم راه نمی‌افتد. آمارهای رسمی نیروی انتظامی نشان می‌دهد که تعداد قابل توجهی تجهیزات ماهواره جمع‌آوری شده است اما شما از هر کسی بپرسید، شما ماهواره دارید می‌گوید نه! اصلا پدر و مادر به بچه می‌گویند که در مدرسه اگر کسی درباره ماهواره پرسید، بگو نداریم. خب، این موضوع کارکرد دارد چون اگر داشتن ماهواره برملا شود پلیس با آن برخورد می‌کند.؛ او ادامه می‌دهد: &#171؛ جدیداً موضوعاتی مطرح می‌شود که تاسف‌بار است.

موضوعاتی مثل مدیریت دروغ و این موضوع به معنای پذیرفتن دروغ در جامعه و حتی برنامه‌ریزی برای آن است. طرح عناوینی چون مدیریت دروغ، خودش چراغ سبزی است برای گسترش دروغگویی. ما معتقدیم که وقتی يك دروغ می‌گوییم باید 70 دروغ دیگر بگوییم تا آن را توجیه کرده یا ببوشانیم اما با طرح مبحثی مثل مدیریت دروغ، در حقیقت مجوز دروغ گفتن تحت شرایطی خاص را صادر کرده‌ایم. بگذارید موضوع را طور دیگری مطرح کنیم. متأسفانه در جامعه امروز ایرانی به دروغ مزد اختصاص یافته است. در حالی که در بسیاری از جوامع به صداقت امتیاز می‌دهند.؛